

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 369-370 /2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

477/2010. (XI. 17.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszosok¹ 2010. július 26-án előterjesztett panaszait a 2010. november 17-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszosok 2010. július 26-án, elektronikus úton előterjesztett panaszbeadványukban a rendőrök 2010. július 24-én foganatosított igazoltatását és az annak során tanúsított magatartásukat kifogásolták, és kérték, hogy ügyüket a Testület vizsgálja ki.

I.

1) Az egyik panaszos 2010. július 26-án előterjesztett panaszbeadványában előadta, hogy 2010. július 24-én kora hajnalban két rendőrautó jelent meg közúti ellenőrzés céljából az utcájukban. A rendőrök nagy ajtócsapkodással szálltak ki, és hangosan beszéltek. A nyitott ablak mellett minden hang behallatszott a lakásába, és a rendőrök ezen magatartása megakadályozta, hogy nyugodtan tudjon aludni, pihenni. A fenti problémát már korábban is jelezte panasz formájában a rendőrségen, mivel az nem első alkalommal fordult elő, de hiába kapott olyan választ, hogy majd a jövőben figyelmesebben járnak el a rendőrök, illetőleg máshol fogják az ellenőrzéseket foganatosítani, a helyzet nem változott.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

2) A másik panaszos 2010. július 26-án előterjesztett panaszbeadványában ugyancsak a 2010. július 24-i kora hajnali közúti ellenőrzés lefolytatása során tanúsított rendőri magatartást (ajtócsapkodás, kacarászás) kifogásolta. Szintén előadta, hogy a helyi rendőrségen ígéretet kapott arra, hogy a jövőben a lakókra nézve figyelmesebben járnak el a rendőrök, de a helyzet álláspontja szerint nem változott.

Mindezek alapján kérték a Testület vizsgálatát.

II.

A panasz kivizsgálása során – a tényállás pontosabb megismerése érdekében – a Testület felvilágosítás-kéréssel fordult az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatának vezetőjéhez, és kérte, hogy nyilatkozzanak a tekintetben, hogy mi indokolja az éjjeli órákban a megjelölt helyszínen való intézkedéseket, illetve milyen lépéseket tettek a panaszosok észrevételei után annak érdekében, hogy intézkedéseik során ne zavarják aránytalanul a nyugalmaikat.

A rendőrség a Testület felvilágosítás-kérésére 2010. augusztus 10-én megküldte a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének választát.

A rendelkezésre bocsátott dokumentumból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az O. Városi Rendőrkapitányság járőrei 2010. június 1-je és július 31-e között két esetben – július 4-én és 24-én – teljesítettek szolgálatot a Sz. úti buszfordulóban. Első alkalommal az országos elrendelésű fokozott ellenőrzés keretében mélységi migrációs- és közlekedésbiztonsági ellenőrzést (0 órától – 12 óráig), második alkalommal megyei elrendelésű közlekedésbiztonsági fokozott ellenőrzést (4 órától – 12 óráig) hajtottak végre a buszfordulóban.

2) A Békés Megyei Rendőr-főkapitányság O. városi székhelyű bevetési állománynál 2010. június 1. és július 31. napja közötti időszakban összesen huszonegy esetben került sor az adott helyszínen szolgálatvezénylésre közlekedésrendészeti-, közbiztonsági-, és migrációs ellenőrzési feladatok ellátása céljából. Ezen kéthónapos intervallumban mindösszesen hét esetben kora hajnali, három esetben kora esti és a fennmaradó tizenegy esetben nappali időszakban folyt az ellenőrzés. Az ellenőrzések legrövidebb időtartama húsz perc, leghosszabb időtartama két óra volt. A kora hajnali időszakban végrehajtott ellenőrzések leghosszabb időtartama az ötven percet nem haladta meg.

3) A 47. számú főúton érkező nemzetközi forgalom O. várost két irányban hagyja el, az egyik az elkerülő úton Sz. város irányába, a másik a Sz. i úton. Ez utóbbi út viszi a nemzetközi forgalmat az autópályán keresztül B. város felé. A Sz. úton a belváros és a forgalmat 3 úton tovább terelő körforgalom között az autóbusz- és teherforgalom, valamint a személyautók ellenőrzése nagyobb számban kizárólag ezen a helyen hajtható végre biztonságosan. Ez a hely a városból kivezető alig lakott (csak a baloldalon vannak lakott lakóházak) útszakaszon található buszforduló, amely jól kivilágított és nagyobb méretű és számú járművek leállítására is alkalmas. Ezen a helyen kizárólag a kifejezetten nemzetközi forgalmat érintő nagyobb volumenű ellenőrzések végrehajtása zajlik és nem az általános igazoltatások, ezért a fentiek miatt stratégiai fontosságú szolgálati helynek számít.

4) A Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője kifogásolta a Testület hatáskörét. Álláspontja szerint a személyes érintettség hiányában egyrészt a Testületnek nincs hatásköre a panasz elbírálására, másrészt az közérdekű panasznak minősül Az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény 141-143.§ alapján.

III.

A panaszosok sérelmezték, hogy a rendőrség több alkalommal a lakásukkal áttelenben lévő buszfordulóban igazoltat az éjszakai órákban.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosok az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Egyezmény) 8. Cikke szerinti magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogát.

1) A Testületnek elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a sérelmezett események vizsgálatára a hatásköre kiterjed-e.

A Testület hatáskörét a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az Rtv. IV. fejezetében szereplő 11. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A 11.§ (1) bekezdése – a fentebb kifejtettek alapján – olyan általános jellegű rendőri kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze.

A panaszosok a rendőrök fent ismertetett közlekedésrendészeti intézkedését, illetőleg a rendőrök ennek során tanúsított magatartását kifogásolták, amelyre a Testület hatásköre a Rtv. 92 § (1) bekezdés, illetőleg a 44. § alapján megállapítható.

2) A jelen esetben a Testületnek a fentiekén kívül azt is vizsgálnia kellett, hogy az Rtv. 92. § (1)-(2) bekezdésének megfelelően az arra jogosult jelentette-e be a panaszt, azaz fenn áll-e az ügyben a panasztevők személyes érintettsége.

A Testület az Rtv. fent idézett rendelkezései alapján minden olyan személyt személyesen érintettnek tekint, akinek jogát vagy jogos érdekét a rendőri intézkedés érintette, akkor is, ha a kifogásolt intézkedést nem vele szemben fogantatosította a rendőrség. A jelen ügyben az Rtv. 92. § (2) bekezdése szerint a panasztevők jogosultak voltak a Testülethez fordulni a sérelmezett intézkedés miatt.

A konkrét ügyben a Testület úgy ítélte meg, hogy ugyan a panaszosokkal szemben a rendőrség intézkedést nem hajtott végre, azzal azonban, hogy a közúti ellenőrzésekkel a panaszosok állítása szerint nyugalmukat is megzavarta, a panaszosok is az intézkedés által érintett személlyé váltak, és előadásuk a Testület panasz eljárása keretében vizsgálható.

3) A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a sérelmezett időpontban (4-12 óráig) az O. Városi Rendőrkapitányság járőrei megyei elrendelésű közlekedésbiztonsági fokozott ellenőrzést végeztek a Sz. úti buszfordulóban. Megállapítható továbbá, hogy 2010. június 1. és július 31. között a fenti rendőrkapitányság július 4-én mélységi migrációs- és közlekedésbiztonsági ellenőrzést, a huszonegy alkalommal pedig Békés Megyei Rendőr-főkapitányság O. városi székhelyű bevetési állománya végzett közlekedésrendészeti-, közbiztonsági-, és migrációs ellenőrzést tartottak. A fenti ellenőrzésekből hét esetben kora hajnali, három esetben kora esti és a fennmaradó tizenegy esetben nappali időszakban folyt. A kora hajnali intézkedések átlagos időtartama maximum 50 perc volt.

a) A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása. A rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása körében az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében:

a) általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését;

e) közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el;

k) őrzi az államhatárt, megelőzi, felderíti, megszakítja az államhatár jogellenes átlépését;

l) ellenőrzi az államhatáron áthaladó személy- és járműforgalmat, a szállítmányokat - ide nem értve a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK rendeletében meghatározott vámellenőrzést -, valamint végzi a határátléptetést, továbbá biztosítja a határátkelőhelyek rendjét.

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007 (XII. 23) IRM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 15. § (1) bekezdése szabályozza a mélységi ellenőrzés elrendelésének lehetőségét, e szerint a rendőr az ország területén jogellenesen tartózkodó személyek felderítése céljából, a külső határon lévő határterületen kívül mélységi ellenőrzést végez. A 39. § (1) bekezdés pedig a fokozott ellenőrzésről rendelkezik, miszerint a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott-tartózkodókat igazoltatják.

A fenti jogszabályi hivatkozások alapján leszögezhető, hogy a rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszosok lakóhelye közelében ellenőrző intézkedéseket fogantatosított.

b) A Testület ugyanakkor a jogalap meglétén túl azt is megvizsgálta, hogy a panaszolt intézkedés a körülmények ismeretében nem rótt-e aránytalanul nagy terhet az érintettekre.

Az arányosság követelményét az Rtv. 15. § szabályozza. Ennek értelmében: „A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

A Testület megkeresésére adott rendőrségi válaszból megállapítható, hogy a panaszos lakásával szembeni útszakasz stratégiai fontosságú szolgálati helyszín, mert a 47. számú főúton érkező nemzetközi forgalom O. várost két irányban hagyja el, az egyik az elkerülő úton Sz. irányába, a másik a Szentesi úton. Ez utóbbi út viszi a nemzetközi forgalmat az autópályán keresztül B. város felé. A Sz. úton a belváros és a forgalmat 3 úton tovább terelő körforgalom között az autóbusz- és teherforgalom, valamint a személyautók ellenőrzése nagyobb számban kizárólag ezen a helyen hajtható végre biztonságosan. Ez a hely a városból kivezető alig lakott (csak a baloldalon vannak lakott lakóházak) útszakaszon található buszforduló, amely jól kivilágított és nagyobb méretű és számú járművek leállítására is alkalmas.

A Testület a panaszos előadását a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok ismeretében értékelte, és arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrség törvényi feladatának ellátásához (közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzés stb.), annak hatékony megvalósításához ténylegesen szükséges a panaszbeadványban kifogásolt intézkedések elvégzése, vagyis az, hogy a rendőrség a panaszosok házában közelében rendszeresen ellenőrzéseket hajtson végre.

Az elérni kívánt cél (az ország területén jogellenesen tartózkodó személyek felderítése), ismeretében továbbá a fogantatosított intézkedések számát, időpontját és időtartamát sem tekintette a Testület eltúlzottnak.

A fentiekre tekintettel a Testület úgy ítélte meg, hogy panaszolt rendőri intézkedések ugyan érintették a panaszosok magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogát, az általuk okozott kellemetlenség azonban nem volt alkalmas arra, hogy a panaszosok magán- és családi élet tiszteletben tartásához való alapjogának megsértését

megvalósítsa. Mindezek miatt a Testület a közúti ellenőrzésekkel összefüggő panaszosi sérelem kapcsán alapjogsértést nem állapított meg.

IV.

Fentiekre tekintettel a Testület a panaszt nem találta megalapozottnak.

Az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a Testület az alapvető jogot nem sértő intézkedéssel szemben előterjesztett panaszt az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez átteszi, illetve ha az áttétel ellen a panaszos panaszában előzetesen tiltakozott, az eljárást megszünteti. Mivel a panaszos az áttétel ellen előzetesen nem tiltakozott, a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2010. november 17.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag